

Arengukomisjon

2022/2046(INI)

13.10.2022

ARVAMUS

Esitaja: arengukomisjon

Saaja: eelarvekomisjon

mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 täiustamise kohta: vastupidav ja uutele ülesannetele kohandatud ELi eelarve (2022/2046(INI))

Arvamuse koostaja: Charles Goerens

PA_NonLeg

ETTEPANEKUD

Arengukomisjon palub vastutaval eelarvekomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. peab kahetsusväärseks, et 2021.–2027. aasta mitmeaastases finantsraamistikus puudub piisavalt rahastatud rubriik 6 ning seetõttu on olemasolevad varud olnud alates esimesest aastast väga piiratud ja kahanenud, kaasa arvatud reservi varajane ammendumine ja reservi kasutamine ka muuks kui tekkivatele probleemidele ja prioriteetidele reageerimine, samuti vajadus kasutada ühtset varuinstrumenti ka rubriigi 6 kulukohustuste katmiseks; on väga mures selle pärast, et finantsraamistik on juba saavutanud oma piirid ega ole piisav, et arvukate sise- ja väliskriisidega tegelemist püsivalt jätkata;
2. rõhutab ELi rolli olulise ülemaailmse osalejana, eriti arengupoliitika ja humanitaarabi valdkonnas, kus ta tagab stabiilsuse ja on ühiselt maailma suurim rahastaja; rõhutab, et seda rolli on võimalik täita üksnes asjakohaste rahaliste vahenditega, mida tuleb geopoliitilise maastiku muutumise tõttu suurendada, et EL saaks olla usaldusväärne arengupartner ja hoida ära teiste geopoliitiliste osalejate suurem mõju paljudes arengumaades; rõhutab, et Venemaa sissetungil Ukrainasse on ülemaailmsed tagajärjed ja ELi välistegevus on seetõttu nii naaberriikides kui ka kogu maailmas enneolematult vajalik; rõhutab, et need tagajärjed on süvendanud arenguriikide praegust majanduslikku haavatavust ning põhjustanud muu hulgas toidu-, energia- ja majanduskriisi, mis ammendab koos halveneva julgeolekuolukorra, kliimamuutuste mõju ja COVID-19 pandeemiast tingitud majanduslangusega partnerriikide ressursse ja õhnestab kogu maailmas edusamme kestliku arengu eesmärkide saavutamisel;
3. kutsub komisjoni üles vaatama põhjalikult läbi praeguse mitmeaastase finantsraamistiku toimimise ning esitama võimalikult kiiresti ja hiljemalt 2023. aasta esimeses kvartalis seadusandliku ettepaneku mitmeaastase finantsraamistiku igakülgselt ja põhjalikuks muutmiseks, millega suurendataks oluliselt rubriigi 6 vahendeid, et tegeleda praeguste probleemidega ELi välistegevuses, millele ELi ühine reageerimine annab lisaväärtust; nõuab tungivalt, et liikmesriigid lepiksid kokku rubriigi 6 ülemmäärade märkimisväärses suurendamises, sealhulgas abi ja ülesehitustööde puhul Ukrainas; kutsub komisjoni üles looma tõhusat kriisidele reageerimise mehhanismi, et tegeleda uute probleemidega, seadmata ohtu asjaomastes programmides kaasotsustamismenetluse raames kehtestatud prioriteete, eelkõige seoses kliima ja arenguabiga;
4. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles kaasama mitmeaastase finantsraamistiku läbivaatamisse piirkondlikud valitsused ja kodanikuühiskonna organisatsioonid kõige kõrgemal tasandil, tagamaks, et EL saab kõigilt asjaomastelt sidusrühmadelt mitmekesise panuse;
5. nõuab, et EL tagaks inimõiguste ja eelkõige naiste õiguste austamist ohustava äärmusliku diskursuse ülemaailmse kasvu taustal piisava toetuse, et veelgi tugevdada soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamist oma välistegevuse programmides, ning suurendaks kodanikuühiskonna organisatsioonide rahastamist, et toetada programme,

mille eesmärk on edendada naiste ja tütarlaste inimõiguste täielikku kasutamist, sealhulgas kaitstes nende seksuaal- ja reproduktiivtervist ja -õigusi, samuti edendada soolist võrdsuslikkust ning naiste, tütarlaste, LGBTIQ+-inimeste, inimõiguste kaitsjate, vähemuste ja teiste tõrjutud elanikkonnarühmade mõjuvõimu suurendamist;

6. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles hindama koostöös oma rahvusvaheliste partnerite ja asjaomaste rahvusvaheliste institutsioonidega kiiresti kõiki olemasolevaid vahendeid importivate riikide makseviivituste vältimiseks, sealhulgas otserahastamist ja nende võla restruktureerimist; rõhutab, kui oluline on seada prioriteediks tavapäraseks valikuks olev toetustel põhinev rahastamine, eriti vähim arenenud riikide puhul;
7. rõhutab, et kestliku arengu tegevuskava 2030 täitmiseks on jäänud vaid seitse aastat, ning peab kahetsusväärseks asjaolu, et kestliku arengu eesmärkide 2022. aasta aruande¹ kohaselt on kestliku arengu eesmärkide indeksi ülemaailmne keskmine teist aastat järjest veidi vähenenud; rõhutab tungivat vajadust saavutada kestliku arengu eesmärgid, eelkõige 1. eesmärk (vaesuse kaotamine) ja 10. eesmärk (ebavõrdsuse vähendamine), arvestades nende strateegilist tähtsust muude eesmärkide saavutamisel; rõhutab, et riikide ja inimeste vaheline ebavõrdsus on järsult suurenemas, mis muudab majanduse ja taristu õiglasel ja kestlikul viisil ümberkujundamise veelgi hädavajalikumaks; märgib sügava murega, et kestliku arengu eesmärkide rahastamise puudujääk on hinnanguliselt 3,7 triljonit USA dollarit aastas; kordab, et EL peaks etendama kestliku arengu eesmärkide rakendamisel olulist rolli ja toetama partnerriike nende pingutustes; rõhutab, et mitmeaastase finantsraamistiku läbivaatamine peab aitama kaasa kestliku arengu eesmärkide rahastamise laiemale kavale ning sisaldama selgelt määratletud ja mõõdetavaid näitajaid, mis võimaldavad jälgida kestliku arengu eesmärkidega seotud kulutusi ELi eelarves; kinnitab veel kord, et suurenenud rahalisi vajadusi kestliku arengu eesmärkide saavutamiseks ei saa katta üksnes mitmeaastase finantsraamistiku ja liikmesriikide rahastamise kaudu;
8. märgib, et ülemaailmne humanitaarabi rahastamise puudujääk on kõigi aegade suurim, ulatudes 21. juuni 2022. aasta seisuga 36,9 miljardi USA dollarini ja jätkates kasvu, samal ajal kui kliimast ja inimtegevusest tingitud katastroofide ettearvamus ja mõju kasvab pidevalt; rõhutab, et ELi iga-aastase humanitaarabieelarve sage suurendamine viimastel aastatel tõendab, et alguses eraldatud rahast kogu aasta humanitaarvajaduste katmiseks ei piisa; rõhutab, et humanitaarabi rahastamisvahendit tuleb muudetavas mitmeaastases finantsraamistikus oluliselt rohkem rahastada, et täita ELi eesmärki olla juhtiv humanitaarabi andja, muuta oma roll nähtavamaks ja julgustada teisi humanitaarabi andjaid suurendama oma rahalist panust humanitaarabisse; tuletab meelde, et humanitaarabi andmine ühele kriisile reageerimiseks ei tohiks toimuda muude humanitaaroperatsioonide rahastamise arvelt, samuti ei tohiks humanitaarabi vahendeid suunata iga-aastase eelarvemenetluse käigus ümber muudele eelarveridadele, välja arvatud juhul, kui vajadused on vähenenud;
9. nõuab tungivalt humanitaarabi, arengu ja rahu vahelist seost puudutava käsituse sidusamat rakendamist ning investeringuid katastroofiohu vähendamisse, et tulla toime kasvava hulga pikaajaliste kriisidega ning ennetada vapustusi ja kriise lühikeses, keskpikas ja pikas perspektiivis;

¹ <https://unstats.un.org/sdgs/report/2022/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2022.pdf>

10. võtab teadmiseks asjaolu, et mitmeaastase finantsraamistiku nappe vahendeid tuleb kasutada tõhusamalt ning et kohalikke organisatsioone, kellel on humanitaarabi, hariduse ja tervishoiu valdkonnas laialdased kogemused, on vaja kaasata paremini;
11. rõhutab vajadust paindlikkuse mehhanismide järele, et kriisidele reageerimiseks oleks piisavalt rahalisi vahendeid, takistamata läbipaistvuse ja demokraatliku vastutuse saavutamiseks tehtavaid pingutusi; tunneb muret solidaarsus- ja hädaabireservi ebaühtlase kasutuselevõtu pärast; märgib, et ebaoproportsionaalselt palju solidaarsus- ja hädaabireservi vahendeid kasutatakse sisemistel eesmärkidel; nõuab solidaarsus- ja hädaabireservile eraldatavate vahendite üldist suurendamist; nõuab suuremat prognoositavust sisemiste ja väliste hädaolukordade vajaduste rahuldamisel ning solidaarsus- ja hädaabireservi jagamist ELi vajadusi rahuldavaks solidaarsusreserviks ja välistegevuseks mõeldud hädaabireserviks või väliskriisidele kogu aastaks mõeldud sihtotstarbelise osa eraldamist; rõhutab, et solidaarsus- ja hädaabireservi raames kättesaadavaid vahendeid tuleks eraldada rangelt vastavalt vajadusele;
12. nõuab, et mitmeaastase finantsraamistiku läbivaatamise käigus eraldataks lisavahendeid humanitaarabi rahastamisvahendile ning naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendile „Gloaalne Euroopa“, eelkõige et tugevdada eelarveridu, mis on viimasel ajal olnud eriti nõutud, sealhulgas neid, mida kasutatakse arengumaid mõjutavate kliimaga seotud katastroofide vastu võitlemiseks ning sarnaste olukordade ettenägemiseks ja ennetamiseks tulevikus, ning neid, mida kasutatakse Venemaa Ukraina-vastases sõjast tulenevate lisavajaduste rahuldamiseks, eelkõige praeguse toiduga kindlustamatuse probleemi lahendamiseks ja sektoriüleste pingutuste rahastamiseks, et suurendada mitmekesise kohaliku ja piirkondliku toidutootmise suutlikkust, suunamata raha ümber teistelt geograafilistelt piirkondadelt ja temaatilistelt eelarveridadelt;
13. märgib, et mitmeaastase finantsraamistiku igakülgse ja põhjaliku muutmisega võivad kaasneda vajalikud kohandused naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Gloaalne Euroopa“ määruses², et suurendada programmitöö tsüklite, rahastamisotsuste ja rakendamise paindlikkust, tõhusust, selgust ja läbipaistvust, tugevdada koostööd kodanikuühiskonna ja kohalike osalejatega ning kajastada muutunud rahvusvahelist keskkonda;
14. nõuab tungivalt, et komisjon selgitaks, millised arengueesmärgid on Global Gateway strateegial, mis tugineb mitmeaastase finantsraamistiku rahastamisvahenditele, sealhulgas naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Gloaalne Euroopa“ määrusele ja ELi eelarvele; nõuab vajalike seadusandlike muudatuste tegemist naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Gloaalne Euroopa“ määruses ja mitmeaastase finantsraamistiku läbivaatamist, et võtta arvesse Global Gateway rakendamise tulemuste ja arengumõju hinnangut ja sellega seotud tagatud investeeringuid, mida tehakse Euroopa Kestliku Arengu Fondi+ kaudu ja toetatakse välistegevuse tagatisest; rõhutab, et Euroopa Parlamendile ja nõukogule tuleks esitada välistegevuse tagatise kasutamise ja toimimise hinnang ning sellele tuleks

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/947, millega luuakse naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrument „Gloaalne Euroopa“, muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsust nr 466/2014/EL ja tunnistatakse see kehtetuks ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2017/1601 ja nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 480/2009, ELT L 209, 14.6.2021, lk 1.

lisada kontrollikoja arvamus ning et nii hindamisaruanne kui ka kontrollikoja arvamus tuleks teha üldsusele kättesaadavaks;

15. nõuab, et naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Gloaalne Euroopa“ kaudu eraldataks elurikkuse kaitsmiseks rohkem assigneeringuid, sest vajaliku mõju saavutamiseks ei piisa isegi sellest, kui täidetakse mitmeaastases finantsraamistikus elurikkuse kohta kehtestatud 2026. ja 2027. aasta eesmärgid; rõhutab, et sel eesmärgil võiks ressursside kasutuselevõtmise toetamiseks kasutada uusi investeerimisvahendeid (näiteks elurikkusega seotud maksud, lõivud ja tasud); nõuab vastavalt kestliku arengu tegevuskavale 2030 investeringute suurendamist, et paremini tuvastada, reformida ja järk-järgult kaotada elurikkuse seisukohast kahjulikud toetused ning suunata need elurikkust soodustavale tegevusele; tuletab meelde, et elurikkus ja sellega seotud teenused – tolmeldamine, kahjurite arvukuse reguleerimine röövloomade abil, mulla teke, süsiniku sidumine ja agroökosüsteemide suurem vastupanuvõime erosioonile, põudadele ja üleujutustele – on kestliku toidutootmise tagamiseks hädavajalikud;
16. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles hindama naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi 10 % rände-eesmärgi raames rahastatavaid projekte ja prioriteete kestliku arengu eesmärkide, abi tõhususe põhimõtete ning ülemaailmse turvalise, korrakohase ja seadusliku rände kokkuleppe ning üleilmse pagulasi käsitleva kokkuleppe eesmärkide seisukohast, tagamaks, et ajal, mil ülemaailmne riigisiselt ja piiriüleselt ümber asustatud inimeste arv on suurim alates teisest maailmasõjast, reageerib EL sellega, et täidab oma rahvusvahelisi kohustusi solidaarsuse ja püsivate lahenduste kaudu ning hõlbustab abivajajate juurdepääsu kaitsule ja seaduslike võimalusi teel olevatele inimestele, selle asemel et takistada liikuvust ja vähendada ülemaailmset solidaarsust;
17. tuletab meelde, et naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi määruse artikli 4 lõikes 2 on ette nähtud mandri või piirkonnaülese ulatusega geograafiliste programmide, sealhulgas Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide organisatsiooni (AKVRO) eriprogrammi loomine; on seisukohal, et see programm täiendab nendes maailma osades ELi piirkondadevahelisi programme piirkondlikul ja riiklikul tasandil ning see tuleks kavandada nii, et see toetaks AKVROd viisil, mis hõlmab ELi ja AKVRO partnerluse parlamentaarset mõõdet, nimelt seoses inimressursside eraldamisega vastavalt Cotonou lepingu ja tulevase partnerluslepingu alusel loodud parlamentaarsetele ja piirkondlikele ühisassambleedele;
18. nõuab piisava rahastamise tagamist naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Gloaalne Euroopa“ geograafilistele ja temaatilistele programmidele, eelkõige globaalprobleemide teemaprogrammidele, et aidata arengumaadel investeerida kliimamuutustega kohanemise meetmetesse, et paremini ennetada kliimamuutuste mõju, eelkõige aidata rakendada kohalikul tasandil juhitavaid ennetavaid ning keskmise pikkusega kuni pikaajalisi kohanemismeetmeid, et hüvitada kliimamuutustest põhjustatud kahju; teeb ettepaneku teha täiendavaid pingutusi, et soodustada nende üleminekut sõltumatumatele toidutootmissüsteemidele, toetades säästvat põllumajandust, sealhulgas agroökoloogiat ja agrometsandust, samuti kalandust, et suurendada toiduga kindlustatust, eelkõige väikesemahulise põllumajandusliku

pereettevõtluse osas, seades samal ajal prioriteediks rahastamise, et toetada kõigi juurdepääsu kaasavale ja kvaliteetsele haridusele, sealhulgas kutse- ja tehnilisele koolitusele, ning eelkõige noorte ja ebakindlas keskkonnas pakutavale koolitusele ja haridusele; rõhutab, et arenguriikide noorte juurdepääs kvaliteetsele haridusele ja kutseõppele on majanduse mitmekesistamise ja mõjuvõimu suurendamise ning vastupanuvõime suurendamise eeltingimus.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA NÕUANDVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	13.10.2022
Lõpphääletuse tulemus	+: 11 -: 2 0: 7
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Eric Andrieu, Hildegard Bentele, Catherine Chabaud, Lefteris Christoforou, Mónica Silvana González, Pierrette Herzberger-Fofana, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Beata Kempa, Karsten Lucke, Pierfrancesco Majorino, Erik Marquardt, Tomas Tobé, Miguel Urbán Crespo
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Ilan De Basso, Caroline Roose
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed (art 209 lg 7)	France Jamet, Pierre Karleskind, Ljudmila Novak, Christine Schneider

NIMELINE LÖPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

11	+
PPE	Tomas Tobé
RENEW	Catherine Chabaud, Pierre Karleskind
S&D	Eric Andrieu, Mónica Silvana González, Karsten Lucke, Pierfrancesco Majorino
THE LEFT	Miguel Urbán Crespo
VERTS/ALE	Pierrette Herzberger-Fofana, Erik Marquardt, Caroline Roose

2	-
ECR	Beata Kempa
ID	France Jamet

7	0
PPE	Hildegard Bentele, Lefteris Christoforou, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Ljudmila Novak, Christine Schneider
S&D	Ilan De Basso

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu